

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Pœna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

gens bonum, ad quod sine eo periculo perueniri non potest. In specie vero ait Pontius, licitum esse ex magna aliqua, & exiusta causa, argumenti videlicet, vel propagationis Fidei, tranquillæ Ecclesiæ status, vel libertatis Catholico-

Et medicum sumentium periculum officii sumentium.
Et medicum sumentium periculum officii sumentium. Et cum Valquez de restit. c. 3. §. 2. dnb. 6. n. 23 & 24. posse hominem medicamentum sumentium ad assequendam salutem, quamvis probabile periculum sit officii sumentium. p. 3. tr. 4. res. 269.

3 Verum an hæc opinio Pontii sit probabilis, alii videant. At enim Suarez de charit. disp. 9. sect. 2. num. 8. nemini licere propter aliorum salutem exponere se mortali periculo peccandi mortaliter: idem est enim exponere se mortali periculo committere ad peccatum ac illud committere, & sicut ait Salomon Eccles. 3. Qui amat periculum, sibi in illo. Præsertim si periculum sit in determinata materia, in qua quis se fragilem expertus est. Vnde cum Villalobos 10. 2.

Ita chirurgi contra venenda scemina. Et Confessario confessiones mulierum audire, ex quibus se in malos motus voluntarius expertus sum inai-disset.
Ita chirurgi contra venenda scemina. Et Confessario confessiones mulierum audire, ex quibus se in malos motus voluntarius expertus sum inai-disset. tract. 40. diff. 10. n. 7. contra Palaum tra. 1. tract. 1. disp. 2. punct. 9. §. 3. num. 11. & 13. dicendum est, non licere chirurgi, venenda scemina curare cum periculo maiori consensu, si expertus sit illam concupiscere, aut voluntarie pollui. Neque Confessatio confessiones mulierum audire, si occasione peccatorum carnalium confessorum idem periculum expertus sit quavis uterque firmiter proponat non consentire. Quando vero periculum est in confuso (vt est in casu Pontii) non potest tradi regula certa, sed pensanda res erit pro ratione necessitatis & periculi. Sanè D. Thomas 2. 2. quasi. 10. art. 9. in fin. corporis, posse inquit aliquem accedere ad infideles, & meretrices convertendos, cum periculo peccandi. p. 3. tr. 5. res. 5. & p. 7. tract. 11. res. 29. Quod sine dubio verum est, quando adesse periculum solius pollutionis sine consensu. vide infra V. Pollutio. n. 3. De periculo pollutionis inter coniugatos, vide V. Debitum coniugale, V. Tactus, V. Vxor. Periculo mortis quando liceat, vel

oportat exponi, vide V. Vitam exponere.

POENA.

1. ✠ **P**œna est delictorum debita coercitio, vel satisfactio à lege vel legis ministris imposita. In iure civili octo sunt pœnae, scilicet damnnum, vincula verbera, talio, ignominia, exilium, servitus, & mors. In iure canonico sunt tres censuræ, excommunicatio, suspensio & interdictum, & præterea irregularitas, depositio, inhabilitas, degradatio, intrusio, incarceratio, & verberatio. Est etiam pœna conventionalis, quam sibi imponunt contrahentes de communi consensu soluendam à violatore, quæ an sit licita, vide Pereiram de empt. & vend. cap. 2. §. n. 22. p. 1. tr. 8. res. 19. in fine.

2. Pœna, quæ non potest executioni mandari absque hominis actione, etiam si ipso iure, vel ipso facto feratur, & etiam si dicatur, nulla spe data declaratione, non incurritur ante condemnationem iudicis. part. 1. tr. 10. res. 23. tum quia vsu & consuetudine receptum est, vt nemo ante sententiam priuet se re ante obtenta, & si homines exequi deberent pœnam in semetipsum, nimis durum id esset, & talis lex non esset accommodata humanæ imbecillitati. Ita Molina 10. 1. tract. 2. disp. 1. num. 14. & alii. Ex quibus infert, non incurri ante sententiam pœnas Pii V. contra Clericum sodomitam, Sixti V. contra Clericos non deferentes habitum, Clementis VIII. contra Religiosos munera largientes, & magistratus contra vendentes res comestibiles supra taxam: item Extravag. Ambitiosa, contra alienantes bona Ecclesiastica absque solemnitatibus, & Pii V. contra Religiosos admittentes feminas intra monasterii claustra. Item die de pœnis privationis officii ipso facto, latis in Superiores Regularium ob contraventionem alicuius Bullæ, vt ait Valerius de pœna diff. 10. numero 4. & de pœna

Pœna quid sit quotuplex?

Et an in conscientia incurrat ante sententiam?

pœna confiscationis bonorum ipso facto incurrenda ab hæreticis vel aliis, ut ait Sanchez in sum. t. 1. lib. 2. c. 20. n. 17. p. 2. tract. 17. ref. 67. Vnde sequitur, quod qui esset causa, ne quis ad pœnam pecuniariam iuste condemnaretur, non teneretur Fisco, cui applicanda erat, aliquid in conscientiam restituere. Vide verb. Restituere, à n. 5.

Et quid de priuatiua. 3 Circa pœnam inhabilitatis ad officia & dignitates, quæ in Bullis Pontificis sæpè Religiosis infligitur, Salonius & alii apud Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. c. 39. n. 31. dicunt incurri ante sententiam: quia est priuata, non priuans iure quæfito, sed solum acquirendo, & assimilatur censuris. Sed ipse Sanchez ibid. num. 32. & de matr. lib. 9. disp. 30. n. 2. etiam in hac requirit sententiam, & solas censuras ante sententiam incurri inquit, quæ sententia est probabilis, quamuis prima sit probabilior. p. 1. tr. 10. ref. 24. & p. 4. tr. 4. ref. 26.

Pœna restringi debent. 4 Pœnæ restringi debent, ut diximus V. Lex quomodo interpretanda. Ex quo principio Lotherius de re benef. lib. 3. qu. 32. num. 26. docuit, in Bulla Greg. XIII. de datis & promissis in Rom. Curia, nomine gratiarum venire solum gratias in materia contentiosa: non autem eas, quæ solo verbo perficiuntur, quales sunt Indulgentiæ, dispensationes, absolutioes & similes. Sed stylus Curia & Pœnitentiariæ in hoc sequitur contrariam expositionem Navarri & Bonacini de cens. disp. 2. quæst. 3. punct. 31. n. 2. & ideo ab ea non est recedendum part. 6. tractat. 7. resol. 14.

Pœnas delictorum pertinentium ad S. Officium Inquisitionis, vide V. Inquisitionum iurisdictio quoad pœnas.

P O E N I T E N S .

Pœnitens bona fide absolutus de reservatione à non habet. **Q**uoad obligationem confitendi, & modum confessionis, Vide V. Confessionis necessitas, & modus, quoad obligationem Pœnitentiæ, Vide V. Pœnitentiam. Hic solum adverte tria,

1 Primum est, quod si pœnitens habens casum reservatum, confiteatur Sacerdoti non habenti auctoritatem, siue nesciens se casum reservatum habere, siue bona fide existimans Sacerdotem absolueri posse, docet Præpositus, quod remanet absolutus, concedente in hoc casu facultatem Ecclesiæ ad tollenda multa pericula, quæ hinc sæpius emergerent. Sic ille in 3. par. quæst. 9. dub. 1. n. 68 & Lugo de sacr. pœn. disp. 20. sect. 1. numero 20. ait, quod si pœnitens in dubio de aliquo casu an sit reservatus, à Sacerdote non habente auctoritatem absolutus sit, certior dein factus reservationis, remanet absolutus, etiam si peccatum habuisset excommunicationem adnexam: nam si qui dubius de reservatione voti, dispensationem obrinuit ab Episcopo, certior postea factus, secundum Sanchez remanet dispensatus: idem dici debet in hoc casu: quia, cum in dubio casus non censetur reservatus, prima absolutio valida fuit, & (cum non fuerit data sub conditione de futuro, si comparietur non esse reservatus, &c. aut ad reincidentiam, quia sic dari non potest, nisi in casibus expressis in iure, qualis non est ista:) non est cur post absolutionem reservatio: aut censura redire debeat. p. 6. tr. 6. ref. 40.

2 Secundum est, nos supra V. *Attritio* in articulo n. 9. probabile existimasse, quod in pœnitente sufficiat propositum non peccandi de cætero, implicitum ipsa detestatione. Nunc hanc opinionem inuenimus docere Suarez in 3. p. 10. 4. disp. 4. sect. explicitum 4. n. 4. quoad pœnitentiam in articulo mortis: tunc enim, cum moraliter aut nullo aut minimum vitæ super sit spatium, non debemus esse de eo multum solliciti: satis namque proponimus pro illo modico emendam, dum in deestandis antea vitæ sceleribus occupamur. Et in praxi, dum aliquem ad mortem damnarum ad pœnitentiam exhortamur, solum curamus de dolore præteritum. Neque dios eliciendum esse propositum conditionale, si vixero, tum quia actus conditionales de futuro per se non sunt necessarii ad salutem, tum etiam quia

V V V V z

tunc